

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว และการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน เป็นเมืองที่ระดับการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องและมีการเจริญเติบโตสูงกว่าจังหวัดอื่นในเขตภูมิภาคเดียวกัน ผลของการพัฒนาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อม มีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบ เป็นเมืองที่มีลักษณะชุมชนหนาแน่น เพราะการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ มีชุมชนเกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในเขตอำเภอเมืองและอำเภอใกล้เคียง การเปลี่ยนแปลงนี้มีผลทำให้สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นดั้งเดิมและสภาพของชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ นิสัยใจคอของประชาชนในชุมชนแตกต่างกันไปจากดั้งเดิม ผู้อยู่อาศัยในแต่ละชุมชนจึงต้องแสวงหาแนวในการดำรงชีพที่ดีและที่สำคัญคือต้องดำรงชีวิตตนเองให้ได้อย่างปลอดภัย

การเปลี่ยนแปลงในภาคเศรษฐกิจสร้างผลกระทบต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของประเทศไทยอย่างมาก จากสถานะเศรษฐกิจของประเทศที่ถดถอยเพราะนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศชะลอการลงทุน ทำให้ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจจำนวนมากไม่อาจตั้งรับกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ได้ทันทั่วทั้งที่ จึงต้องปิดกิจการไปเป็นจำนวนมาก ส่งผลทำให้เกิดปัญหาการว่างงานอย่างกว้างขวาง ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนโดยทั่วไป (บริษัทศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์ จำกัด, 2541) การที่ประชาชนของประเทศแสวงหารายได้จุนเจือครอบครัวได้ลำบากเช่นนี้ ทำให้บางคนต้องหาทางออกด้วยการก่ออาชญากรรมรูปแบบต่าง ๆ สร้างปัญหาความเดือดร้อนขึ้น สุจริตชนจึงต้องแสวงหาวิธีการป้องกันตนเองและทรัพย์สิน โดยการเสาะแสวงหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการดูแลป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของตนเองให้มีความปลอดภัยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ดังนั้นอาวุธปืนเป็นอุปกรณ์หนึ่งที่มีความสนใจ และมีการนำมาใช้ป้องกันทรัพย์สินด้วยการเลือกซื้อตามขั้นตอนจากตัวแทนจำหน่าย ทั้งนี้จากประเด็นดังกล่าว ความต้องการใช้อาวุธปืนของประชาชนในปัจจุบัน บุคคลทั่วไปมีความนิยมชมชอบที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการใช้อาวุธปืน รวมถึงการฝึกยิงปืนให้ถูกต้องเพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้เพราะมีความห่วงในด้านด้านความอยู่รอดปลอดภัยของตนเองที่เกี่ยวข้องมากจากสถานะเศรษฐกิจของประเทศที่ถดถอย เนื่องจากภาวะว่างงานเพิ่มขึ้น ความยากจนของประชาชนเพิ่มขึ้น และอาชญากรรมก็เพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ความสนใจเกี่ยวกับอาวุธด้วยการเรียนรู้ และการฝึกการใช้ให้ถูกต้อง จึงมีส่วนสนับสนุนให้ผู้ที่มีความสนใจดังกล่าวนี้ ต้องจัดหาอาวุธปืนมาใช้ประจำกาย หรือประจำครอบครัว

อาวุธปืนนั้นมีมากมายหลายยี่ห้อ ทั้งนี้อาวุธที่จัดจำหน่ายตามร้านค้าอาวุธทั่วไปนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ประเภทปืนสั้นแบบพกพาไม่ หรือแบบแม็กกาซีน และ 2) ประเภทปืนยาวที่อาจแบ่งได้อีกหลายชนิด ประกอบด้วย ปืนเดี่ยวลูกกระด ปืนเดี่ยวลูกซอง ปืนลูกกระดกึ่งอัตโนมัติ และปืนลูกซองกึ่งอัตโนมัติ เป็นต้น ปืนทั้งสองประเภทนี้ พบว่า ประเภทปืนสั้นผู้บริโภครให้ความสนใจและนิยมซื้อมาใช้เพื่อปกป้องดูแลชีวิตและทรัพย์สินมากกว่าประเภทปืนยาว เพราะปืนสั้นเป็นปืนที่มีขนาดเล็กและเบา โดยเฉพาะลักษณะรูปร่างจะมีความสวยงาม ประกอบกับวิธีการใช้งานของปืนสั้นนั้นค่อนข้างง่ายกว่า สามารถเก็บไว้ที่บ้าน หรือนำพกพาติดตัวได้อย่างสะดวก ในขณะที่ปืนยาว เช่น มักถูกนำไปใช้ในเชิงกีฬาหรือล่าสัตว์เป็นส่วนมาก ดังนั้นเมื่อพิจารณาในแง่ประโยชน์ความสะดวกในการพกพา และการประโยชน์ด้านการใช้สอย จึงทำให้ปืนสั้นได้รับความนิยมมากกว่าปืนยาว

จากข้อมูลการจำหน่ายอาวุธปืนในปัจจุบันของร้านค้าอาวุธปืนในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีอยู่จำนวน 4 ร้าน คือ 1) ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่ธรรุกิจ 2) ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปืนเชียงใหม่ 3) ปืนนิภา และ 4) ปืนไพบูลย์ พบว่า ในแต่ละปีจำนวนการจำหน่ายอาวุธปืนมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ยกเว้นแต่ในปี 2541 ที่จำนวนการจำหน่ายแก่ผู้บริโภคลดลงเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เป็นเพราะในช่วงปี 2540-2541 เป็นปีที่เกิดภาวะวิกฤติดังที่กล่าวถึงแล้วข้างต้น ทำให้ผู้บริโภครหันมาซื้ออาวุธปืนตามความจำเป็น และเพื่อใช้ประโยชน์ในการใช้สอยมากกว่าซื้อไว้เพื่อสะสมหรือซื้อตามสมัยนิยม ประกอบกับความเข้มงวดของทางราชการที่จะทำการตรวจสอบประวัติของผู้จะซื้ออาวุธปืน หากทางราชการพบว่าไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะต้องมีอาวุธไว้ในครอบครองก็จะไม่อนุญาตให้ซื้อ จึงส่งผลให้ยอดจำหน่ายอาวุธปืนลดลง สำหรับปริมาณการจำหน่ายอาวุธปืนของทั้ง 4 ห้างในจังหวัดเชียงใหม่ในช่วงปี 2537-2541 แสดงรายละเอียดปรากฏตามตาราง 1.1

ตาราง 1.1 การจำหน่ายอาวุธปืนสั้น-ยาว ภายในอำเภอเมืองเชียงใหม่
ตั้งแต่ พ.ศ.2537-2541

(หน่วย : กระบอก)

ปี พ.ศ.	ปืนสั้น	ปืนยาว	รวม	เพิ่มขึ้น /(ลดลง)	เพิ่มขึ้น /(ลดลง) (%)
2537	521	144	665	-	-
2538	507	168	675	10	1.50
2539	623	137	760	85	12.59
2540	721	169	890	130	17.10
2541	343	111	454	(436)	(48.99)
รวม	2,715	729	3444		

ที่มา : กองทะเบียนอาวุธปืน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

จากข้อมูลในตาราง 1.1 แสดงให้เห็นว่า การจำหน่ายอาวุธปืนของห้างจำหน่ายอาวุธปืนในจังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ให้ความสนใจซื้ออาวุธปืนเพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น เพื่อการกีฬา ในอัตราเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ.2537-2540 เป็นช่วงที่เศรษฐกิจของยังไม่ประสบปัญหาเช่นปัจจุบัน การประกอบธุรกิจการค้ามีความคล่องตัว และการท่องเที่ยวเฟื่องฟู ก่อให้เกิดรายได้ของประชากรในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่เพิ่มสูงขึ้น กลุ่มนักธุรกิจจึงมีความสนใจซื้ออาวุธปืนด้วยเป้าหมายสำหรับการปกป้องชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากนี้ยังมีสถานการณ์อื่นที่สนับสนุนให้ผู้บริโภคอาวุธปืนเพิ่มมากขึ้น คือ 1) ช่วงดังกล่าวจังหวัดเชียงใหม่ มีเอกชนมาจัดตั้งบริษัทรักษาความปลอดภัย เพื่อให้บริการดูแลทรัพย์สินของบริษัท ห้าง ร้านค้า บริษัทเหล่านี้จำเป็นต้องซื้ออาวุธปืนไว้ให้พนักงานรักษาความปลอดภัยใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ และ 2) จังหวัดเชียงใหม่รับเป็นเจ้าภาพการจัดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ จึงกระตุ้นให้กลุ่มนักกีฬายังปืนต้องจัดซื้ออุปกรณ์การกีฬาเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2541 ถึงปัจจุบันสถานะเศรษฐกิจถดถอย ส่งกระทบต่อการขายอาวุธปืนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ตามเหตุผลที่กล่าวถึงแล้ว ผลกระทบดังกล่าวแสดงให้เห็นได้จากยอดจำหน่ายในปี 2541 ลดลงจากปี 2540 เป็นจำนวนมาก

จากข้อมูลปริมาณการจำหน่ายอาวุธปืนที่มีการแข่งขันทางการตลาดในเขตจังหวัดเชียงใหม่ที่ผ่านมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ต้องการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการซื้ออาวุธปืน พฤติกรรมในการซื้อปืนของผู้บริโภค เพื่อเป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการแก่ผู้ที่มีความสนใจในอาวุธปืน สามารถพิจารณาวิเคราะห์ในการตัดสินใจซื้อปืน และผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการกิจการขายปืนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่จะนำไปใช้การวางกลยุทธ์ทางการตลาด ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้บริโภคต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการซื้ออาวุธปืนของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางการตลาด ที่มีอิทธิพลต่อความต้องการซื้ออาวุธปืนของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกซื้ออาวุธปืนของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงความรู้ข้อมูลของปัจจัยทางด้านปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจ ปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความต้องการซื้ออาวุธปืนของผู้เสนอซื้อในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. ทราบถึงพฤติกรรมการเลือกซื้ออาวุธปืนของผู้ซื้อในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
3. ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการกิจการขายอาวุธปืน ที่จะนำไปใช้กำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษารั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการซื้ออาวุธปืนของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจ และปัจจัยการตลาด ที่มีอิทธิพลต่อความต้องการซื้ออาวุธปืนอย่างแท้จริง โดยจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่างในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ อ้างอิงจากรายการจดทะเบียนอาวุธปืนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และข้อมูลจากการจำหน่ายอาวุธปืนของร้านค้าในเขตอำเภอเมืองทั้งหมด 4 ร้านค้า ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่ธุรกิจ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปีนเชียงใหม่ ร้านปืนนิภา และร้านปืนไพบุลย์

1.5 นิยามศัพท์

อาวุธปืน หมายถึง อาวุธชนิดหนึ่งสำหรับยิงออกจากลำกล้องด้วยแรงขับเคลื่อนระเบิดหรือแรงดันอากาศ

ใบอนุญาต ป.1 หมายถึง ใบอนุญาตที่ผู้บริโภคที่มีความต้องการซื้ออาวุธปืน ต้องยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนอาวุธปืน ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ตนเองมีภูมิลำเนาอยู่และต้องอาศัยอยู่ไม่ต่ำกว่า 6 เดือน

ใบอนุญาต ป.3 หมายถึง ใบอนุญาตที่ทางเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนอาวุธปืน ประจำ อำเภอออกให้แก่ผู้ยื่นใบคำร้อง เพื่อนำไปซื้อปืนจากร้านค้าปืน ภายในระยะเวลา 6 เดือน หากพ้นกำหนดดังกล่าวใบอนุญาตก็จะหมดอายุ

ใบคู่มือประจำปี หมายถึง ใบอนุญาตสำหรับออกให้แก่ผู้ที่นำใบอนุญาตซื้ออาวุธปืน (ใบ ป.3) ไปซื้ออาวุธปืนต่างท้องที่และใบคู่มือนี้ใช้ได้เพียงสำหรับนำอาวุธปืนที่ซื้อไปแจ้งและขอรับการจดทะเบียนใบ ป.4 ใบอนุญาตประจำปีต่อนายทะเบียนภูมิลำเนา ไม่ช้ากว่า 15 วัน

ร้านค้าปืน หมายถึง ร้านค้าที่ได้รับอนุญาตให้มีการซื้อขายอาวุธปืน ตามใบอนุญาต (โควตา) ซึ่งมีการกำหนดการนำเข้าอาวุธสั้นไม่เกิน 30 กระบอก และปืนยาวไม่เกิน 50 กระบอก ต่อปีจากกระทรวงมหาดไทย

ใบอนุญาต ป.4 หมายถึง ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (เอาไว้ดูแลป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน เฉพาะในบริเวณบ้านเท่านั้น ไม่สามารถพกพาได้)